

Ethogram gebruikt in het onderzoek naar pesten in het primair onderwijs voorjaar 2014

Doel: Observatie pestgedrag

Doelgroep: primair onderwijs

Sociaal gedrag

Hoofdcategorie	Sub 1	Sub 2	Code	Beschrijving	W/N
Agressie			A	Gelijkwaardige gezichtsuitdrukking, gespannen lichaamshouding, initiatief van beide partijen	
Verzoening	Expliciet		VE	Toenadering zoeken naar de ander om excuus aan te bieden (bijv. hand geven, sorry zeggen), onderhandelen	
	Impliciet		VI	Beiden vermijden de ander	
Spel			S	Gelijkwaardige gezichtsuitdrukking (vb. lach op gezicht), ontspannen lichaamshouding, initiatief van beide partijen	
Fysieke Afstand	Minder dan 1 armlengte	Inperken	Fa	Focal neemt initiatief om afstanden te verkleinen	
	Minder dan 1 handbreedte	Inperken	Fh	Focal neemt initiatief om afstanden te verkleinen	
		Worden ingeperkt	F	De afstand t.o.v. wordt verkleind door derde	
Teasing/plagen			T	Gelijkwaardige gezichtsuitdrukking, ontspannen lichaamshouding, initiatief van 1 partij, geen herhaling	
Externe interactie (niet functioneel)	Observer focus		Eob	Contact zoeken met de observator (vb. ernaar kijken, vragen stellen)	
	Leerkracht focus		EL	Contact zoeken met de leerkracht, of reageren op de leerkracht	
	Klasgenoot focus		Ek	Contact zoeken met een klasgenoot, of reageren op een klasgenoot	
	Ouder focus		Eou	Contact zoeken met een ouder, of reageren op een ouder	
Non-verbale communicatie	Aankijken		Na	Aankijken zonder	
	Imitatie/nadoen		Ni	Zinnen/woorden nazeggen, gedrag/houding imitatie, accent imitatie	

	Signalen		Ns	Emoties en wijzen	
	Huilen		Nh		
Storend gedrag	Spullen ander		Ss	Aan spullen van ander zitten, verplaatsen	
	Blokkeren		Sb	Voor de voeten lopen van ander, in de weg staan	
Dominantie	Imponeren		Di	Zichzelf groter maken, bluffen, sterke verhalen	
	Onderdanigheid		Do	Kleiner maken, wegstaren, hoofd naar beneden	
Pesten	Ondergaan	Verbaal	Pov	Herhaling, initiatief vanuit de ander, ongelijkwaardige gezichtsuitdrukking (schelden)	
		Fysiek	Pof	Herhaling, initiatief vanuit de ander, ongelijkwaardige gezichtsuitdrukking (schoppen, slaan)	
		Non-verbaal	Pon	Herhaling, initiatief vanuit de ander, ongelijkwaardige gezichtsuitdrukking (aankijken)	
	Doen	Verbaal	Pdv	Herhaling, initiatief vanuit zichzelf, ongelijkwaardige gezichtsuitdrukking (schelden)	
		Fysiek	Pdf	Herhaling, initiatief vanuit zichzelf, ongelijkwaardige gezichtsuitdrukking (schoppen, slaan)	
		Non-verbaal	Pdn	Herhaling, initiatief vanuit zichzelf, ongelijkwaardige gezichtsuitdrukking (aankijken)	
	Verdedigen	Verbaal	Pvw	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
		Fysiek	Pvf	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
		Non-verbaal	Pvn	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
Ondergaat interventie	Leerkracht	Fysiek	Olf	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten ↑ bevorderen negatieve effecten ↓	
		Verbaal	Olv	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten ↑ bevorderen negatieve effecten ↓	
		Non-verbaal	Oln	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten ↑ bevorderen negatieve effecten ↓	
	Klasgenoot	Fysiek	Okf	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten ↑ bevorderen negatieve effecten ↓	

		Verbaal	Okv	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten ↑ bevorderen negatieve effecten ↓	
		Non-verbaal	Okn	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten ↑ bevorderen negatieve effecten ↓	
	Omstanders	Fysiek	Oof	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
		Verbaal	Oov	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
		Non-verbaal	Oon	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
Doet interventie	Fysiek		Df	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
	Verbaal		Dv	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
	Non-verbaal		Dn	Afweren ter voorkoming van negatieve effecten als een directe reactie op pesten	
Samen werken			Ws	Samen met klasgenoot werken aan een opdracht	

Solitair gedrag

Hoofdcategorie	Sub 1	Sub 2	Code	Beschrijving
Verplaatsen			V	Doel ligt extern (buiten groep)
Externe focus	Observer		Eo	
	Teacher	Functioneel (in de les)	Etf	
		Niet functioneel	Etn	
	Afleiding		Ea	Naar buiten kijken of naar andere individuen die niet onderdeel uitmaken van de klas
Oversprong gedrag		Zelfaanraking	Oz	overdreven je zelf aanraken, krabben, haren
		Destructief	Od	Kapot maken van spullen
		Auto mutulatie	Oam	Zelfbeschadiging
		Vermijding	Ov	Gedrag om groep of anderen te ontlopen, na blijven, treuzelen, buiten groep staan, extra taken op zich nemen.
		Aandacht	Oaa	Aandacht vragen zonder duidelijk doel of aanleiding
Out of sight			Oos	
Onttrekken	Weg gaan uit groep		Ont	Reden van vertrek ligt in de groep (pesten, uitsluiten, agressie)
WC bezoek			Wc	
Werken			W	Bezig zijn met schoolopdracht (alleen)